

**Presidential Communications Operations Office
Presidential News Desk**

**SPEECH OF
PRESIDENT RODRIGO ROA DUTERTE
DURING THE CEREMONIAL DISTRIBUTION OF CALAMITY
ASSISTANCE TO THE FAMILIES AFFECTED BY THE TAAL VOLCANO
ERUPTION**

[Delivered at the PUP Gymnasium in Sto. Tomas City, Batangas | 20 January 2020]

Just sit down.

Agriculture Secretary William Dar; Health Secretary Francisco Duque III; Social Welfare and Development Secretary Rolando Joselito Bautista and other members of the Cabinet; Senator Bong Go; Batangas Provincial Governor Hermilando Mandanas; Sto. Tomas City Mayor Edna Sanchez; local government officials of Batangas Province; mga kababayan ko na --- who are suffering; mga kasama ko sa gobyerno

Alam mo merong --- tatlong pages, dalawa lang nga ang speech ko. Eh ang problema English. Gusto kong --- gusto kong mag-Tagalog kasi Tagalog kayo eh. Pero sa --- i-translate ko lang ha kung kaya ko. 'Pag hindi mag-shift ako sa English.

Sa nangyari na kalamidad and disaster sa mga Batangueño itong nakaraang mga semana at ako'y nakikita at gumaganda ang loob ko despite of the suffering na ang Filipino spirit at ang resilience nakaya ninyo harapin ang inyong mga pagsubok sa buhay.

Ako'y naliligayahan na nandito kami para makalulong --- makatulong lang man maski gaano kaliit ang ating maibigay ngayong araw na ito.

I'd like to commend the government here for the efficient repair of previously non-passable roads in the areas na hindi madaanan sa Batangas at Cavite at ang mga tulong na nakarating. Ang tingin ho namin

ay at least 3 billion ang nawala sa mga tanim ninyo at ang mga --- baka mga hayop rin.

I'd like to assure the Department of Agriculture will provide agricultural assistance since we understand and acknowledge that this is one of your main sources of restoration.

Alam mo sa nakita ko at itong Taal na ito pangmatagalan ito. Kaya in the meantime, magpaplano tayo kung paano --- how you would negotiate from the time na nandito kayo hanggang pag-uwi ninyo. Malaking pera 'yan. Pero ang gobyerno may pera. May pera ang gobyerno para tumulong.

It's just a question of how efficient the distribution of the assistance, particularly the money. So iyan ang pag-ano ninyo --- paplanuhin natin. Ano bang balita sa p***** i***** bulkan na 'yan? Sige pa rin? Galit pa rin?

Gusto kong ihian 'yang p***** i***** butas diyan. *[laughter and applause]* Kasi galit ako sa kanya. Kaya lang hindi tao 'to, hindi mo masampal, masipa. Kaya kung anong ibigay niya sa atin tanggapin na lang natin. That's... Well, that's the ways of the --- how the world runs.

Pero huwag na ito. Napapagod ako mag-translate. 'Yung ano na lang ang gaano katagal kayo at gaano ipaabot sa inyo 'yung tulong. At 'yung mga bahay nasira, baka makatulong kami. Nandito ba si Del Rosario? Wala? 'Yung sa Housing, sa NHA. Baka makatulong rin ako doon, paspasan. We will... *[applause]*

Mga ilang bahay kaya nandoon? Mag-abot 10,000? Hindi because you have to... Well, I said there is money and we will just have to ask from the National Treasurer kung magkulang kasi mag...

I --- ang budget tapos na 'yung gastusan ng gobyerno. 'Yung budget ngayon was prepared last year. The budget for next year is being prepared now this year. Itong pangyayari na ito hindi naman ito kasali sa budgeting. Hindi naman natin akalaing puputok. So baka magkaroon tayo ng supplemental budget sa Congress.

But anyway, everybody is eager to help. Atang-ata 'yung mga taga-gobyernong tumulong, especially now. Kasi na-professionalize na 'yung pagtulong kaya gustong-gusto nila na gumalaw.

At wala --- wala tayong pagkukulang. Ang problema lang itong accommodations ninyo. Kaya I am urging Congress na sa lahat ng mga prone areas ng disaster --- ito hindi naman masyado pero ang Batangas tinatamaan rin ng bagyo --- magkaroon ng evacuation center na malalaki. Lalo na 'yung probinsya na nakaharap sa Pacific Ocean. And that would be Samar, Isabela, 'yon, Cagayan. Iyon ang nakaharap doon pati dito.

Kaya kayo, hindi naman natin masiguro 'yang Taal kung kailan talaga puputok o hindi. In the meantime that we are expecting another eruption, mas mabuti't na lang na umpisahan na rin ang evacuation center.

And that is why it would be good if Congress can provide the money together with the --- itong tulong ninyo. May estimate na sila. I think it was Congressman Villafuerte who made the... It's about 30 billion. Dagdagan na lang nila gawain nila 50 para magtayo ng evacuation center. 'Yun ang... *[applause]*

So 'yun po ang... Hindi pangako 'yon. Trabaho lang 'yun ng gobyerno. Hindi na kailangan ipam --- mangako pa kami dito kasi hindi ito --- hindi ito haka-hakang politika. Hindi kasali 'yan. Ang pinag-uusapan dito 'yung gaano kahirap ang naidulot sa tao dahil sa Taal.

Hindi na lang siguro ako magsasalita pa ng iba basta nagbibigay kami diyan indemnification. At 'yung iba, 'yung mga farmers, that is the insurance covering sa may mangyari na mga --- 'pag ganitong mga ano. So 'yung mga tanim nila, may tag-5 million, may ano... But that is in --- that would not be enough I know.

But I will remember na tutulungan kayo. Congress is conscious. That is why there is a pending --- at a --- maybe a resolution --- 30 billion ang mapupunta sa inyo. *[applause]* Kung nandiyan 'yan, to the last centavo pangako ko dadating 'yan sa inyo. *[applause]*

So hindi na ako magtagal at marami pa akong kausapin dito. Sa susunod na putok, nandito pa rin kami. *[laughter]* Ang problema nito mga kababayan kong Batangueño, alam ninyo nasaan ang Davao. Maraming Batangueño doon.

As a matter of fact, my daughter-in-law... Hindi daughter-in-law. Ang balae ko pala. *[laughter]* Walang pinakasalan 'yang g***** Sebastian na 'yan. Puro girlfriend lang. So wala pa akong daughter-in-law.

'Yung balae ko, anak ni Judge Reyes. Taga-rito 'yan sila. Batangueño. Ang balae kong isa, Ilocano. Taga-Paoay. So ang pamilya ko: Bisaya, Muslim --- Chinese, ako, at saka Batangueño at Ilocano. Ukinam. *[laughter]*

So 'yon na lang po at hintayin na lang natin 'yung ano. I will ask Congress to expedite. That will cover all your --- 30 billion would cover your everything. 'Yung tulong na ninyo sa livestocks pati sa mga bahay.

'Yun man siguro ang... Nakikita ko kasi kung saan kayo naka... Kaya kung puputok ulit 'yan nang puputok nang puputok, puputok-putok, lumipat na lang kayo sa Davao. Maraming Batangueño doon. Totoo. At malawak pa ang lugar doon.

Pero nandoon ang pinakamalaking volcano sa Pilipinas. At makita mo 'yan kung walang... On a clear day, makita mo talaga 'yang --- ang Mount Apo. Sa kalaki niya parang nasa tabi mo lang. Pagputok niyan, aabot 'yung ulo mo sa Pasay. *[laughter]* Totoo.

But it's not active actually. Meron noon may mga apoy-apoy but that was it then. Kung 'yon ang pumutok, kayo naman ang tutulong sa amin. But until now, it has not. That is why 'yung slopes ng Mount Apo paganun.

Iyong mga farmers diyan sa --- magaganda ang produkto nila. That's why Davao has been blessed with a fertile land. Ang Davao, diyan banda sa eastern Mindanao, umuulan gabi-gabi. 'Yung shower lang every night. Hindi malakas basta alas-diyes, alas-onse, babagsak 'yung ulan.

Ito sana kung kailangan natin ng tubig. Problema nitong buhay, kung kailangan mo ng bagyo, walang dumadating.

Ang mga g***. Ngayon naman kung hindi mo akalain dadating, dadating 'yan. Ito ngayon sana kung maaari dahil para ma... Well, at least it could dissipate everything there.

But anyway, I will not --- magsalita nang matagal. Ipinapaabot ko lang sa inyo ang aming damdamin, buong Pilipinas, at kami po'y --- hindi naman awa, but kami po'y nagdaramdam rin sa inyong pinsala.

But you can be sure that government will respond. Kasi ngayon ang pera ng tao, nandiyan talaga makikita mo. At may pera tayo. Huwag kayong mag-alala. *[applause]*

Walang nabulsa, wala lahat. Ang pera natin nasa gobyerno at kaya natin ibigay sa mga kapatid natin. Alam mo, hindi ko kayo binibiro, dadating 'yung tulong sa inyo. Maghintay lang kayo and we will act fast. Sa tamang panahon, dadating 'yung tulong ng gobyerno.

Maraming salamat po. *[applause]*

--- END ---